

GNR. 71 SOMMERSET

Gnr. 71 *Sommerset* ligger på nordsida av Bessfjorden og Botnøya i Tysfjord. I vest går grensa mot gnr. 70 *Skogvold*, i øst mot gnr. 72 *Storjord søndre*, og i nord mot fjellet Bogveten.

I likhet med svært mange bruk i Tysfjord, har gnr. 71 tidligere fungert som en samisk sommersæter for sjøsamenes husdyr. Gårdsnavnet gjør det derfor vanskelig å skille plassen fra andre eiendommer i den tidligste historien.

Jorda på *Sommerset* består av mineraljord fra isavleiring på tidligere havbunn, med sterke innslag med annen forvittringsjord og områder med organisk jord. Jordsmonnet blir derfor regnet for å ha middels til høy bonitet.



Sommerset i våre dager.
Foto: Isak K. Hassel

Sommerset i de eldste tider

Fra starten av 1600-tallet startet tilflyttinga av norske fiskerbønder til Tysfjorden. Før denne tid var fjorden alene bebodd av sjøsamene og svenske reindriftssamer. Da den norske ekspansjonen tiltok fra 1610, ble jorda ytterst i fjorden først bebodd. På Sommerset har vi skriftlige kilder som beretter om norrøn bosetting fra om lag 1640. At jorda ikke inngår i de eldste samiske skattelister forteller oss at gården aldri har vært ei finnerydning. Gårdsnavnet forteller oss at plassen har blitt brukt som sommerbeite for sjøsamenes husdyr. Periodiske endringer kan ha medført at jorda lå øde da Anders Christophersen slo seg ned på plassen på 1640-tallet. Her slo

han seg ned sammen med kona Kiersten. Fra 1647 til 1659 figurerer familien i skattelistene som de eneste leilendingene på *Sommerset*. I leilendingemanntallet for 1660 blir det opplyst at Kiersten nå var enke, og drev 1 pund i gården som eneste oppsitter. Land-kommisjonens arbeid fra 1661, som nedtegnet alle kongens skattbare eiendommer i Tysfjord, opplyser at gården ble drevet av "enchen Kiersten og Christopher Andersen", trolig Anders og Kierstens sønn. De to satt med 1 pund hver i *Sommerset*. Om gården kan en lese at "kongen eier og bygger", og at det var "ingen mere herlighed til nogen forhøjelse" av skattenivået. Ut fra de påfølgende kildenedtegnelsene må vi anta at mor og sønn fikk vanskeligheter med å holde gårdsdrifta gående. Ved den store matrikuleringa av Tysfjord-gårdene i 1666 og 1667 ble plassen oppført som øde. Så også i manntallene fram mot 1673. Fra 1673 til 1678 ble *Sommerset* bygslet av Peder Pedersen, men vi har ingen kilder som oppgir noen senere drift.

Gårdsdrifta deles

Fram mot 1680-tallet ble *Sommerset* drevet som ett stort gårdsbruk, med ei samlet landskyld på 2 pund. Fra 1684 fikk ble gårdsstrukturen lagt om for all ettertid. Jordeboka for 1684 forteller at drifta var delt mellom Olle Olssen og Peder Nielssen. Olle var gift med Sara Berntsdatter, og i 1691 fikk paret tvillingdøtrene Milde og Sinneve.

Fram mot 1700-tallet ble landskylda på *Sommerset* oppjustert til 4 pund. Dette hadde sammenheng med at gården nå kunne fø i alt tre leilendinger.

1700-tallet

Fra 1690-tallet og fram mot 1720 mangler *Sommerset* i flere av de større skattemanntallene. Vi vet ikke om dette skyldes at gården lå øde eller at det store antallet "Sommerset" i Tysfjord har gjort registreringene uoversiktlige. Futeregnskapet for Salten fra 1720 forteller at gården hadde hatt tre oppsittere, Peder

Olssen, Anders Olssen og David Christophersen. Dette året lå de to siste gårdpartene øde, mens Peder Olsen betalte 1 ort og 8 skilling i skatt.

I 1723 ble det foretatt et større matrikuleringsarbeid i Tysfjord. Peder Olsen var nå leilending på 2 pund av kongens 4 pund i *Sommerset*. Som tre år tidligere lå mye av jorda øde, men Peder Olsens part hadde både brensel og tilgang på fisk. Her kunne såes 1 ½ tønne blandkorn, noe som ga om lag 2 fold. Ellers kunne Peder slå 14 lass høy fra inn- og utmarka. Dette dannet grunnlaget for å holde 6 kyr, 2 kalver, 12 sauer og 1 hest, et riktig solid husdyrhold til Tysfjord å være. Etter matrikuleringsarbeidet i 1723 ble landskylda redusert fra 1 våg 1 pund (4 pund) til 2 pund 12 skilling (2 ½ pund).

Fram mot 1760-tallet ble *Sommerset* drevet med av tre oppsittere. I manntallet over Lødingen fra 1762 finner vi Jonas Knudsens, David Christophersens og Johannes Pedersens navn. Jonas Knudsen var fremdeles gift med Maren Hansdatter i sitt første ekteskap. David Christophersen f. ca 1687, var gift med en ikke "quinde". De to ble i folketellinga oppført som "ældgamle, svage og fattige". Paret hadde da levd på *Sommerset* siden 1747, da David Kristoffersen mottok bygselsseddel på 2 pund i gården. Ved hans bortgang i *Kalvik* i 1765 ble følgende barn oppført; Ole g. 1746 på *Tørnes* med Berit Hansdatter, Maren f. ca 1729, og Inger f. ca 1731, gift i 1750 med Gabriel Olsen Offersøy.

Johannes Pedersen og Lisbeth Throensdatter, som var født rundt 1724, blir i manntallet for 1762 oppgitt ikke å ha barn. Dette til tross for at paret, mellom 1754 og 1769, ble foreldre til i alt syv barn; Ane Margreth f. 1754, Peder f. 1756, Throen f. 1760, Ole f. 1762, Ane Margret f. 1764, Thron f. 1767 og Rebecca f. 1769. I siste del av 1700-tallet lå jorda på *Sommerset* ved flere anledninger øde. Dette dannet grunnlaget for de kommende endringene på eiersida.

Sommerset legges ut for salg

Ved utgangen av 1700-tallet ble stadig flere statseide gårdsbruk i Tysfjord solgt. Dette hang sammen med behovet for statlige inntekter og mangel på interesserte bygslere. På *Sommerset* tilfalt rettighetene til halvparten av jord jorda Willum Jacobsen Lind. Da Kjøpsvik-familien ikke fant noen større verdier i eiendommen, ble denne solgt videre, 29. mai 1799, til Anders Olsen.

1800-tallet

Ved folketellinga i 1801 hadde plassen i alt tre gårdsbruk, hvor to var statseide, og det tredje eid og drevet av Anders Olsen. Anders f. ca 1755, var gift med Ane Benedicta Monsdatter f. ca 1774, og paret hadde i 1801 barna; Elen f. 1794, Martinus f. 1796 og Sophia Monichen f. 1799. På de tre brukene var det i alt bosatt 20 personer på *Sommerset* i 1801. Året etter synes en forbigående nedgangsperiode å ha tiltatt på gården. Antallet brukere var nå redusert til to. 30. september 1807 måtte Anders Olsen gi opp eierskapet i gården, da han 30. september solgte sin halvpart i *Sommerset* for i alt 60 spesidaler til John Rener i *Kjøpsvik*.

Gjennom matrikuleringsarbeidet i 1820 får vi en forståelse av at aktiviteten på plassen ble sterkt redusert etter Reners overtakelse. Eiendommen, som hadde ei landskyld på 1 våg og 1 pund, var fremdeles dels statseid og dels privateid. De tre tidligere brukene var nå ubebodde etter at det ikke fantes interesserte leilendinger. Det ble likevel anslått at *Sommerset* kunne fø 2 hester, 2 kalver og 32 småfe, blant annet gjennom en utsæd på 1 tønne rug og 4 tønner bygg. Av andre opplysninger vet vi at jorda ga 3 fold, at jordarten var fuktig og steinaktig. Havnegangen var ellers dårlig, og skogen ubetydelig. Til tross for den nedslående beskrivelsen ble eiendommen gikk proporsjonstallet 11, noe som rangerte den blant de beste gårdene i Tysfjord.

Hvor lenge jorda lå øde på *Sommerset* vet vi ikke, og det er særdeles

få kilder å ta tak i fra denne perioden, men fram mot slutten av 1830-tallet vet vi at eierforholdene forble uendrede. Norges matrikkel for 1838 forteller at matrikkelnr. 152 "Sommersæt", hadde tre bruk, hvor lnr. 251 a ble drevet av Anders Jensen, lnr. 251 b ble drevet av Erik Abrahamsen, og lnr. 251 c ble drevet av Ole Andersen Lillebotn. Av de tre brukene var det statseide lnr. 251 c det klart største, og utgjorde om lag ½ av jorda, mens John Reners lnr. 251 a og b hver utgjorde ¼. 17. september 1839 solgte John Rener lnr. 251 a til Jacob Lind for 10 spesidaler. Over de neste årene skulle både lnr. 251 a og b skifte eier flere ganger, før de to gårdpartene i 1876 ble sammenført til ett bruk, bnr. 1. Den gjenværende jorda på *Sommersæt*, lnr. 251 c ble som en av de siste gårdene i Tysfjord værende i statens eie fram til 1870-tallet. 22. juli 1873 mottok Gjertrud Marie Jakobsdatter kongeskjøte på eiendommen for i alt 140 spesidaler. Med dette kjøpet var hele gården kommet over i hendene på de selveiende bønder.

SOMMERSÆT

Gnr. 71 Bnr. 1

med 2,01 mark i skyld

Matr.nr. 152 L.nr. 251 a

med 1 ort 21 skilling i skyld

Gammel skyld 1 bismerpund

Gårdshistorie for Sommersæt

Etter Jacob Linds bortgang, ble skjøtt på lnr. 250 a solgt til Mons Brynildsen, for 30 spesidaler, 26. august 1850, noe som gjorde Brynildsen til eier av både lnr. 251 a og b. Etter overtakelsen fikk han gjennomført ei utskifting, hvor blant annet grensene mot Storjord ble oppgått. Mons Brynildsen var aldri bosatt på gården, men byslet den videre til Iver Torkildsen.

1860-tallet

Herredsbeskrivelsen over Lødingen fra 1863 forteller at Iver i alt hadde ansvaret for 31 mål dyrket åker og eng. Her ble det

sådd ei tønne korn og fire tønner poteter, som ga fem fold hver. Av den ikke oppgitte høyproduksjonen kunne Iver fø 1 hest, 4 kyr og 12 småfe. Gården hadde ingen videre beskaffenheter, men en mindre god havnegang, og skog taksert til 10 spesidaler. I 1863 ble det derfor foreslått at landskylda skulle reduseres med fem prosent.

Ved folketellinga i 1865 vet vi at 40 år gamle Iver Torkildsen fra Hordaland drev lnr. 251a og 251b sammen med kona Karen Knudsdatter f. ca 1821. Paret var foreldre til barna; Johannes, f. 1852, Knud Heggelund f. 1855, Berthe Anette f. 1858, Iver f. 1963, og Thenander f. 1864. Familien drev jorda med 1 hest, 6 kyr og 14 sauer. I tillegg ble det sådd 1 tønne bygg og satt 3 tønner med poteter.

1870-tallet

Over de neste ti årene forekom det ikke noen større forandringer i livet på *Sommersæt*. Familien på lnr. 251a og 251b [senere bnr. 1], hadde 1 hest, 4 kyr og 15 sauer på båsen, og sådde 1 tønne bygg og satte 5 tønner poteter. I tillegg til Iver, Karen og de fire barna, var sønnen Johannes' kone Gjertrud Ingebrigtsdatter bosatt på gården. Etter at de to giftet seg i juli i 1875, flyttet Gjertrud hit fra foreldrene i Titelvik i Hamarøy. Da husstanden nå utgjorde syv personer meldte også behovet for ekstra hjelp seg. I 1875 var derfor Kristine Johnsdatter f. 1854, ansatt som tjenestejente hos Iver og Karen.

Etter å ha vært leilending under gårdseier Mons Brynildsen siden 1850, kunne Iver Torkildsen, den 15. juli 1876, titulere seg som selveiende gårdbruker av lnr. 251a og 251b på *Sommersæt*. For de to gårdpartene måtte Iver betale til sammen 130 spesidaler. Samme år ble de to partene sammenføyd til lnr. 251a/251b, med totalt 3 ort 18 skilling i skyld. Dette jordstykket fikk fra 1880-tallet benevnelsen "bnr. 1" under gnr. 71 *Sommersæt*.

Overtakelsen ha gården må ha inspirert familien til å utbedre gården,

ettersom ei verdiøkning kom dem selv framfor Mons Brynildsen til gode. På *Sommerset* ser vi dette gjennom en utstrakt byggevirksomhet i perioden 1875 til 1900. Vi finner i dag rester etter en potetkjeller, et våningshus og en fjøsmur, som forteller oss at Iver og Karen både hadde drivkraft og økonomiske muskler til å bygge opp eiendommen og gårdsdrifta. Fram mot århundreskiftet finner vi ingen nye nedtegnelser i panteboka. Fraværet av blant annet pantebrev forteller oss at økonomien i drifta var stabil.

1900-tallet

I ”Fortegnelse over matrikulerede eiendomme og deres skyld. 30te juni 1891” er Iver Torkildsen eneste registrerte bruker av gnr. 71, bnr. 1 på ”Sommersæt”. Ved folketellinga i 1900 var drifta på bruket delt mellom Iver Torkildsen og sønnen Iver Iversen. I den første husstanden finner vi Iver Torkildsen, kona Karen, deres svigerdatter Gjertrud og hennes fire sønner. Mens besteforeldrene, som nå var i siste del av 70-årene, livnærte seg av gårdsdrifta, tjente de tre eldste guttene, Ingebrigt, Ingvald og Bendikt seg som fiskere. Deres yngste bror Johan var bare 13 år, og oppholdt seg derfor mest hjemme hos sin mor på gården. I 1900 hadde Iver og Karen både storfe, småfe og fjærkre som husdyr.

I den andre husstanden under bnr. 1 bodde Iver Iversen, kona Kristine Danielsdatter og deres fire sønner. Familien huset også Ivers nevø, Bernhard Johannesen. Anders Olsen f. 1831, fra Rendalen i Hedmark oppholdt seg også hos familien på legd. Til å livnære seg holdt Kristine noen husdyr, mens Iver arbeidet på havet som fisker.

Inngangen til det 20. århundret brakte med seg deler av storsamfunnet også til *Sommerset*. I et dokument datert 10. november 1905, ga Iver K. Iversen m. fl. Ludvig Lund fra Narvik, ”eller den han måtte give adgang”, rett til å anlegge kai til utskiping av malm, samt rett til adkomstvei for bedriftene over eiendommen. For dette

skulle Iver og familien sikres ei årlig inntekt på 2 kr pr. tonn utskipet malm, men minimum 30 kr årlig. To år senere klarla en kongelig resolusjon av 28. oktober 1907, at A/S Skandia Kobberværk hadde tillatelse blant annet til å erverve malmvisninger, skjerp m. m. på eiendommen mot ei årlig konsesjonsavgift på 5000,- kr.

Mellom 1900 og 1910 overtok den neste generasjonen ansvaret for drifta av de to brukene under bnr. 1. Iver Torkildsens barnebarn, Bernhard og Ingvald Johannesen var gift, og hadde hver sin familie i de to husstandene. Bernhard var gift med Sandra Marie Ruthberg f. 1887, fra Tørnes. Paret ble foreldre til barna; Ingrid Charlotte f. 1909, Gjertrud Johanna f. 1913, Rolf f. 1923, Ruth f. 1931, Benny Sofie f. 1919, og Kristine Ingebjørg f. 1920. Ved folketellinga i 1910 ble Bernhard registrert som gårdbruker og fisker. I den 2. husstanden var Ingvald gift med Else Tomine Nilsen f. 1882, fra Dyrøya. Paret hadde ved folketellinga ingen barn, men ble i 1914 foreldre til Arne Johannes. Husstanden besto i 1910 for øvrig av Ingvalds mor, Gjertrud Iversen, hans bror Johan, pleiesønnen Oskar Jensen f. 1903, og besteforeldrene Iver Torkelsen og Karen Torkelsen. Som hos broren i 1. husstand, livnærte Ingvald Johannesens husstand seg av gårdbruk og fiske i 1910.

Sommersæt deles

Brødrene Bernhard og Ingvald Johannesen drev bnr. 1 under gnr. 71 i fellesskap fram til 1911. Eier, deres bestefar, Iver Torkeldsen fikk 25. oktober 1911 delt eiendommen i to like deler. Bnr. 3 *Solset* ble heretter skilt ut som eget bruk, med 1,00 mark i skyld. Fra 1918 ble Bernhard bruker av det nylig utskilte bruket, mens Ingvald samme år fikk skjøtet på bnr. 1 fra sin bestefar. 4. juli 1918 ble kontrakten undertegnet, og for bnr. 1 måtte Ingvald betale 500,- kr.

Neste skylddeling ble foretatt 11. mai 1925, da bnr. 5 *Nylund* ble skilt ut med

0,05 mark i skyld. 24. juli 1926 ble Kristian Jensen eier av eiendommen for 500,- kr.

Ingvald Johannesen ble enkemann i 1920 da Else Tomine gikk bort. Han levde som enkemann sammen med sønnen Arne Johannes fram til 1930, da han giftet seg med Kathinka Hardine Olsen f. 1895, fra Flakstad.

I Ingvalds tid i *Sommersæt* ble det gjennomført ytterligere ei skylddeling, 1. august 1938, da bnr. 11 *Lyngmo* ble skilt ut med 0,01 mark i skyld. I 1952 ble skjøtet på bnr. 1 overført til sønnen Arne Johannes Sommersæt for 2000,- kr. Arne hadde da i de siste fire årene vært gift med Alvhild Sommerseth fra *Sommersæt*. Før overtakelsen av gården ble paret foreldre til sønnene Erik Ingvald f. 1949, og Kjell Arne f. 1951. Siden 1974 har de to sønnene vært eiere av gnr. 71, bnr. 1 på *Sommersæt* i Tysfjord.

SOMMERSÆT

Gnr. 71 Bnr. 2

med 1,98 mark i skyld

Matr.nr. 152 L.nr. 251 c

med 3 ort 18 skilling i skyld

Gammel skyld 2 bismerpund

Gårdshistorie for Sommersæt

Bnr. 2 under gnr. 71 *Sommersæt* har tradisjoner som eget bruk som strekker seg tilbake til starten av 1700-tallet. Bruket, som ble oppført som lnr. 251 c, forble i statens eie da lnr. 251 a og b ble solgt til Lind-familien i *Kjøpsvik* i 1799. Norges matrikkel 1838 forteller oss at 3 ort 18 skilling store eiendommen ble drevet av Ole Andersen Lillebotn. Ole f. ca 1809, var sønn av Anders Jensen fra Jemtland i Sverige. I 1832 ble han gift med Boletta Martia Mortensdatter f. 1809, fra *Skarberg*. Mellom 1833 og 1854 ble de to foreldre til barna; Johan Olai f. 1833, Lars Henning f. 1836, Malena f. 1838, Bereth Maria f. 1840, Peder f. 1844, Jonas f. 1848, Marta f. 1849, og Jonette Marie f. 1854.

1860-tallet

Herredsbeskrivelsen over Lødingen fra 1863 forteller at Ole Andersen satt med 31 mål dyrket åker og eng i lnr. 251 c, hvor han sådde 1 tønne bygg og 4 tønner poteter. Disse ga henholdsvis 5 og 8 fold. Dette gjorde jordsmonnet til noe av det mest fruktbare i hele Tysfjord. Av høyavlingene kunne Ole og Boletta fø 1 hest, 4 kyr og 15 småfe, dette til tross for at utmarksbeitet var å regne for utilstrekkelig. I motsetning til den andre gårdparten hadde ikke kongens jord i *Sommersæt* noe skog av verdi. Dette var en av grunnene til at eiendommens skatteverdi ble foreslått redusert med fem prosent til 2 ort 16 skilling. Året etter herredsbeskrivelsens nedtegnelse gikk Boletta bort. Ole giftet seg på ny i 1865, med Gjertrud Jacobsdatter f. 1825, fra *Skårnes*.

Ved folketellinga i 1865 drev paret lnr. 251c med 1 hest, 4 kyr og 16 sauer, og her ble sådd 1 tønne bygg og 3 tønner poteter. På gården finner vi for øvrig Oles barn Jonas og Marta, og Gjertruds datter Kristine. Til tross for at pantebøkene forteller det motsatte, ble Ole Andersen i 1865 oppført som selveier i folketellinga, det vil si, både som leilending og selveier. Statusen kan forklares med at familien var i forhandlinger med staten om oppkjøp av eiendommen.

Familien blir selveiere

Ole Andersen skulle aldri få oppleve å sitte med skjøtet på eiendommen i *Sommersæt*. Da han gikk bort i 1871 var salgspapirene ennå ikke undertegnet. Gjertrud Marie Jacobsdatter arvet sin mann etter hans bortgang. Som en del av arveoppjøret med Ole sønner kjøpte hun i 1873 lnr. 251c av den norske stat. 22. juli 1873 mottok hun, for 140 spesidaler, kongeskjøtet som bevitnet familiens framtidige rett til jorda. 9. mai 1874 solgte Gjertrud *Sommersæt* til stesønnen Peder Martin Olsen for tilsvarende 140 spesidaler.

1870-tallet

I 1875 besto lnr. 251c av to husstander. Her var Peder Olsen og kona Anne Jakobsen bosatt i den ene sammen med barna Ole f. 1872, og Ida f. 1874, mens stemora Gjertrud var bosatt på eiendommen i en egen stue. Peder og Anne forsørget barna gjennom gårdbruk og fiske, hvor husdyrholdet besto av 1 hest, 4 kyr og 10 sauer. Av jorda kunne en så ½ tønne bygg og 4 tønner poteter. Som i mange andre Tysfjord-husholdninger, oppholdt det seg et "lægdsllem" på *Sommersæt* i 1875. Dette var Amund Nilsen f. 1788, fra Lødingen.

1900-tallet

Fram mot århundreskiftet forekom det ingen større endringer i drifta på Peder Olsens bnr. 2. Ved folketellinga i 1900 var Gjertrud Jakobsdatter fremdeles bosatt i en egen stue, mens Peder Olsen og kona Anne var blitt foreldre til; Ole Bernhard f. 1872, Ida f. 1874, Johan Ingemann f. 1877, Olea Jørgine f. 1879, Inger Karoline f. 1881, Andreas Nikolai f. 1884, Inga f. 1888, og Pareli Angel f. 1890. Peder og Anne hadde sine arbeidsoppgaver lagt til gårdsdrifta, hvor man nå, i tillegg til fedrift, korn- og potetdyrking, også holdt fjærkre. Ettersom Peder ikke lenger arbeidet på havet, ble husstandens inntekter supplert av at de to eldste sønnene, Ole og Johan, livnærte seg som fiskere.

Gjertrud Jakobsdatter gikk bort i 1901. Fram til sin bortgang hadde hun hatt sin egen husstand på bnr. 2. Etter hennes tid ble det todelt bruksmønsteret videreført. I 1910 forteller folketellinga at Ole Pedersen f. 1872, var gift og bosatt i den første husstanden sammen med sin kone Oluffa Elise [Levionsdatter] Pedersen f. 1881, fra *Storjord*. Her var de nå foreldre til Johan Sigvart f. 1904, Erling Olaf f. 1905, Magdalene f. 1907, og Olga f. 1910, mens Astrid Pauline kom til verden i 1914. På *Sommersæt* livnærte familien seg av gårdbruk og fiske som generasjonene før dem. Det samme gjorde Oles far, Peder

Olsen, som i en alder av 67 år fremdeles drev gårdbruket sammen med kona Anne. De tre siste personene i husstanden var deres tre ugifte barn Johan, Olea og Pareli, som livnærte seg av fiske og husstell. Johan hadde siden 1900 utvandret til USA, men hadde like før 1910 vendt tilbake til moderlandet.

Sommersæt deles

23. oktober 1919 ble det tidligere statseide bnr. 2 [lnr. 251 c] skylddelt for første gang i brukets om lag 200 år lange historie, ved at bnr. 4 *Øvergård* ble skilt ut fra hovedbruket med 0,99 mark i skyld. Bnr. 2 *Sommersæt* lå dermed tilbake med 0,99 mark i skyld. Todelinga av gården var en del av arveoppkjøret etter tidligere eier Peder Olsen. Etter hans bortgang i 1920 overtok sønnene Ole Bernhard [bnr. 4] og Pareli [bnr. 2] drifta av de to brukene, men først 1. oktober 1930 ble arveoppkjøret ferdigstilt. De to brødrene var da de eneste gjenlevende arvingene etter Peder Olsen.

Sommersæt i den nyeste tid

Pareli Angel Pedersen ble gift med Jørgine Leonarda Johannesen i 1914. Etter ekteskapsinngåelsen ble paret foreldre til barna; Alvhild Ingebjørg f. 1915, Jacob Martin f. 1919, Kåre Peder Arnold f. 1917, Erna Bergljot f. 1921, Arne f. ca. 1923, og Pareli Harald Olai f. 1930. Det viktigste utviklingstrekket i Pareli og Jørgines tid på *Sommersæt* var den tiltagende byggevirkomheten og den medfølgende oppdelinga av eiendommen. I 1931 ble Frida Thodal gitt grunneierrettigheter til i de neste ti årene å ha butikkbygning, brygg og kai på bnr. 2 og 4 mot ei årlig avgift på 70,- kr. Fridas butikkvirkomhet klarte ikke å få hjulene til å gå rundt i noen lengre periode. Allerede 22. juni 1933 ble Thodals konkursbo i A/S Korsnes Hovedgård og foretningshuset og brygga på *Sommersæt* solgt for til sammen 1000,- kr. I tillegg til foretningsvirkomheten kan vi se oppdelinga av jorda foregikk i flere etapper. 11. januar 192 ble bnr. 6 *Forramo* skilt ut med 0,09 mark i skyld. Videre ble

bnr. 8 *Leirseth* skilt ut med 0,02 mark i skyld, 20. mai 1933. 23. juli 1937 ble bnr. 10 *Solheim* skilt ut som eget bruk. De neste tre skylddelingene kom i 1942, 1943 og 1949, da bnr. 12 *Soleng*, bnr. 13 *Øverås*, og bnr. 15. *Kjerreng* ble skylddelt med henholdsvis 0,02, 0,02 og 0,08 mark i skyld.

Som vi kan se, gjennomgikk *Sommerset* store forandringer i Pareli og Jørgines tid på gården. Selv om det i snitt ble færre personer i hver husstand, ble det etablert tretten nye eiendommer. Fra å ha arvet en 0,99 mark stor eiendom i 1920, satt Pareli Pedersen som eier av det 0,75 mark store bnr. 2 *Sommersæt* ved matrikelutkastet i 1950.

Pareli og Jørgines sønn, Pareli Olai Sommerseth, giftet seg i 1962 med Solfrid Kamilla Henningsen f. 1942, fra *Buksnes*. Solfrid og Pareli bosatte seg på *Storjord*, og ble foreldre til barna; Svein Arne f. 1963, og Hilde f. 1970. I 1974 arvet Pareli bnr. 2 etter sine foreldre. I 2009 var Pareli Sommerseth oppført som eier av det 0,75 mark store bnr. 2 *Sommersæt* på *Sommerset*.

Andre bruksdelinger

Bnr. 3 *Solset* ble skilt ut fra bnr. 1 25. oktober 1912, med 1,00 mark i skyld. Skjøtet på eiendommen ble overført fra Iver Torkildsen til Bernhard Johannesen, for 500,- kr, den 20. juni 1918. Gjennom Johannesens tid på *Solset* ble bnr. 7 *Strandheim* skilt ut med 0,05 mark i skyld i 1933, og bnr. 9 *Solmot* skilt ut med 0,03 mark i skyld i 1935. 13. oktober 1950 ble skillet på eiendommen overført fra Bernhard Johannesen til sønnen Arne Nordås f. 1908, for 1800,- kr. Siden 1993 har Sigrun, Eli, Aud og Bjørn Nordaas vært eier av den nå 0,92 mark store eiendommen på *Sommerset*.

Bnr. 4 *Brattberg* gikk fram til 1948 under navnet *Øvergård*. Eiendommen ble skilt ut fra bnr. 2 den 23. oktober 1919, med 0,99 mark i skyld. Fra 1929 til 1951 ble følgende bruk skilt ut fra bnr. 4; 1929

bnr. 6 *Farramo* med 0,09 mark i skyld, 1933 bnr. 8 *Leirseth* med 0,02 mark i skyld, 1937 bnr. 10 *Solheim* med 0,01 mark i skyld, 1942 bnr. 12 *Soleng* med 0,02 mark i skyld, og 1943 bnr. 13 *Øverås* med 0,02 mark i skyld. 1. mars 1948 overdro eier Ole Pedersen skillet på eiendommen til sønnen Johan S. Sommerseth for 2000,- kr. I 1974 ble skillet videreført til sønnen Ole-Jørgen Sommerseth, som i 2009 fremdeles var eier, og var bosatte på Støren i Sør-Trøndelag.

Fra 1925 til 1950 ble det skilt ut 12 nye bruk på *Sommerset*, hvor de fleste eiendommene hadde mellom 0,08 og 0,01 mark i skyld. Etter 1950-tallet avtok byggeaktiviteten på gården, og over de neste femti årene ble det bare skilt ut åtte nye tomter. Etter to sammenslåinger av bnr. 21 og 22 besto gnr. 71 *Sommerset* derfor av i alt 22 separate eiendommer i 2009.



Sommerset og Skogvold.

Foto: Isak K. Hassel

SLEKTHISTORIE FOR
SOMMERSET
(GNR.71)

Av Finn Rønnebu

1. Olle Olssen g. m. Sara Berntsdr

1. Milde 21/6 1691 2. Sinneve 21/6 1691

Den første registererte tvillingfødsel

2. Johannes Pedersen g. m Lisbeth Throensdr ca. 1724 - apr 1794 (*Botn* 3)

1. Ane Margreth 17/2 1754 – df 1764 2. Peder 26/10 1756 (7) 3. Throen 27/11 1760 - df 1767 4. Ole 1762 - 18/2 1772 5. Ane Margret 12/5 1764 (6) 6. Thron 15/2 1767 7. Rebecca mars 1769

3. Jens Ericson g. m. Synnev Mortensdr

1. Morten 1753 2. Eric 1756 3. Anna Kjerstine 1760 4. Torolf 1762 – 1798 5. Johan 1765 6. Johannes 18/7 1770 (*Skjellesvik* 3)

4. Jonas Knutsen – df 1801 g. a) m. Maren Hansdr

1. Antonius 19/7 1759 – død før 1762 (*Hundholmen* 7) 2. Jacob 20/5 1767

Paret hadde trolig fire barn til

g. b 1775 m. **Ane Sørensdtr** (*Bogen*)

1. Cnut ca. 1777 (*Forså* 7)

g. c) 1778 m. **Helene Jacobsdr** 1741 – ukjent då (*Hundholmen* 6)

5. Amund Jacobsen – d. 31/4 1759 g.m Ingbor Eriksdr

1. Amunia 15/1 1759

6. Hans Jonassen (trolig 4) g.1786 m. **Ane Johannesdr** 1764 – (2)

1. Maren ca. 1786 (*Botn* 17) 2. Johanne Maria 31/3 1789

7. Peder Johansen 26/10 1756 – ca. 1793 (2) g. 1789 m. **Ane Abrahamsdr** ca. 1761- febr. 1793 (*Kjelkvik* 4)

1. Johan Abel 22/1 1792

8. Cordt Henricsen 1754 (*Skarberg* 9)g. 1792 m. **Rebecca Johansdr** 1769 – (2)

1. NN 2. Peder Andreas 24/9 1795 – 1813 3. Henric Olai 21/1 1800

9. Ole Andersen ca. 1809/10 – 17/4 1871 (f. i Sverige, far: Andreas Jensen * fra Jemtland) g. a) 10/10 1832 m. **Boletta Martia Mortensdr** 24/2 1809 – 4/10 1864 (*Skarberg* 15)

1. Johan Olai 4/7 1833 – 4/9 1835 2. Jente 1835 – dså 3. Lars Henning 29/9 1836 – 30/10 1859 4. Malena 17/1 1838 5. Bereth Maria 16/4 1840 6. Peder 23/1 1844 (12) 7. Jonas 4/5 1848 8. Marta ca. 1849 9. Jonette Marie 20/3 1854

g) b) 29/8 1865 m. enken **Gertrud Jacobsdtr** ** 2/2 1825 – 29/11 1901 (Skårnes 8)

** Andreas har også datteren Milla, se Storjord 24. ** Gertrud har fra tidligere datteren Kristine Johnsdtr (1854 - 1877). Kristines far var John Klavesen (Rørvik 16) Jonas flyttet til Molvik i Hamarøy.*

10. Iver Torkildsen 24/12 1826 – 30/6 1926 (Modal i Hordaland/Hosanger) g. m. **Karen Knudsdtr** ca. 1821- 25/12 1912 (Eksingdal i Hordaland/Hosanger)

1. Johannes 28/2 1852 (**11**) 2. Knud Heggelund 5/7 1855 (**14**) 3. Berthe Anette 18/4 1858 – 29/7 1866 4. Iver 23/1 1963 (**13**) 5. Thenander 11/2 1864

11. Johannes Ivarsen 28/2 1852 - df 1900 (10) g. 28/7 1875 m **Gertrud Ingebrigtsdtr** 3/12 1849 – 1/9 1935 (Titelvik i Hamarøy, far: Ingebrigt Kolbeinsen)

1. Bernhard Angell 16/9 1876 (**16**) 2. Martin Berg 18/4 1878 – df 1900 3. Ingebrigt 31/9 1880 4. Ingvald 20/12 1882 (**17**) 5. Bendik Ludvig 20/4 1885 6. Johan Gerhard 28/3 1887

12. Peder Martin Olsen* 23/1 1844 – 13/5 1920 (9) g. 4/10 1871 m. **Anne Dorthea Jacobsdtr** 1851- 25/11 1928 (Tortenås i Hamarøy, far Jacob Nielsen)

1. Ole Bernhard 5/9 1872 (**15**) 2. Ida 1874 (Skogvoll 15) 3. Johan Ingemann 22/1 1877 – 2/5 1955 4. Olea Jørgine 22/4 1879 – 13/5 1925 5. Inger Karoline 5/8 1881 – 16/12 1882 6. Andreas Nikolai 8/6 1884 – 27/7 1910 7. Inga 1888 8. Pareli Angel 1890 (**18**)

*Peder Martin ble far til Paul Andreas Ingemann 26/5 1871. Mor er Karen Marie Petersdtr . Se Kalvik 12. Johan Ingemann giftet seg i 1916 med Marie Ovidie Olsen (Botn 36) og får sønnen Edmund Meyer Ingemann 12/4 1917(**28**)*

13. Ivar Kornelius Ivarsen 1863 – 4/11 1943 (10) g. 31/5 1887 . **Kristine Helmine Danielsdtr** 20/6 1860- (Skogvoll 12)

1. Knut Teodor 20/2 1888 2. Gustav 1890 3. Johannes 1892 4. Karl Ingemann 20/8 1897

Familien dro til Amerika i 1907. Iver kom senere tilbake.

14. Knud Heggelund Iversen 5/7 1855- (10) g. 9/11 1897 m. **Benedikte Helime Danielsdtr** 1870- (Storjord 27)

1. Berta Kornelia Ikarda 15/4 1899 – df 1900

Familien til Astoria, Oregon, USA.

15. Ole Pedersen 1872 – (12) g. 9/11 1902 m. **Oluffa Elise Levionsdtr** 1881 – 20/3 1967 (Storjord 29)

1. Johan Sigvart 25/3 1904 (**21**) 2. Erling Olaf 13/9 1905 (**19**) 3. Magdalene 10/4 1907 4. Olga 10/2 1910 (Bogen 89) 5. Astrid Pauline 10/4 1914

Olga fikk sønnen Helge Kristian Nielsen 12/12 1942 – 28/5 1943, far Ivar Nielsen (1914), Trondheim.

16. Bernhard Angell Johannesen 1876 – 14/9 1960 (11) g. 4/10 1908 m. **Sandra Marie Ruthberg** 1887 – 1/2 1975 (*Tørnes* 57)

1. Ingrid Charlotte 16/8 1909 2. Gjertrud Johanna 15/12 1913 (**29**) 6. Rolf 7/1 1923 7. Ruth 18/8 1931 4. Benny Sofie 20/9 1919 (*Drag* 95) 5. Kristine Ingebjørg 28/10 1920 (*Botn* 72)

Berny får datteren Brit Paula 28/5 1941 (Kjøpsvik 314), far: Paul Sæther (1910). Botnfjord på Møre.

17. Ingvald Johannesen 1882 – 3/8 1968 (11) g. 1908 m. **Else Tomine Nilsen** 1882 - 5/9 1920 (*Dyrøy*, far: Andreas Nilsen)

1. Arne Johannes 31/12 1914 (**25**)

g. b) 30/8 1930 m. **Kathinka Hardine Olsen** 1/9 1895 – 18/3 1969 (*Flakstad*, far: Albert Olsen)

18. Pareli Angel Pedersen 1890 – 17/2 1957 (12) g. 28/6 1915 m. **Jørgine Leonarda Johannesen** 1891 – 27/7 1976 (*Kjøpsvik* 40)

1. Alvhild Ingebjørg 8/9 1915 (**25**) 2. Jacob Martin 12/2 1919 (**24**) 3. Kåre Peder Arnold 9/9 1917 (**22**) * 4. Erna Bergljot 12/8 1921(**20**) 5. Arne ca. 1923 6. Pareli Harald Olai 27/2 1930 (**26**)

** Slektsnavnet Øverås fra 1949. Arne til Hamarøy*

18.B Egil (Eigil) Johansen 1898 – 13/2 1977 (*Botn* 41) g. 1923 m. **Amanda Andreassen** 1901 – (*Skogvoll* 15)

1. Davis Pareli 7/6 1926

19. Erling Olav Sommerseth 1905 – 28/8 1974 (15) g. 1935 m. **Jenny Strand** 1914 – (*Bogen* 71)

1. Arnt Martin 19/1 1936 – 30/4 1937 2. Oddvar 22/7 1938 – 17/4 1944

20. Idar Andreas Skogvoll/Soleng 22/3 1917 – 22/6 1966 (*Skogvoll* 16B) g. 14/4 1942 m. **Erna Bergljot Sommerseth** 1921 – (18)

1. Ethel Irene 29/6 1942 (*Kjøpsvik* 341) 2. Hugo Peter 17/12 1947 (**27**) 3. Mai Kristin 31/1 1957 (*Drag* 171)

Mai Kristin fikk sønnen Rainer 25/11 1978, far: Lars Brastad (1946), Vestnes.

21. Johan Sigvart Sommerseth 1904 – 27/2 1991 (15) g. 1937 m. **Alvhild Marie Albertine Andreassen** 1913 – 1981 (*Hamarøy*, far: Jørgen Andreassen fra Tysnes, se *Kjøpsvik* 273)

1. Anne Margrethe 24/6 1943 (*Kjøpsvik* 346) 2. Solveig Johanne 8/5 1945 3. Marit 4/10 1947 (*Botn* 75) 4. Jorun Alfhild 25/1 1954 5. Ole Jørgen 1955

Ole Jørgen til Støren i Sør- Trøndelag.

22. Kåre Peter Arnold Øverås 1917 – 28/10 1978 (18) g. 6/2 1943 m. **Hilfrida Magdalene Hermannsen** 30/5 1920 – (*Sørffjorden* 17)

1. Sonja Johanne 3/6 1943 2. Karin Hennie 20/7 1952 3. Per Harald 31/1 1958

Slektsnavnet Øverås fra 1949

23. Kåre Jensen 1917 – 4/7 1988 (*Indre Kjær* 28) g. 23/9 1950 m. **Marta Jakobsen** 1930 – (*Losvik* 24)

1. Bjørnar 1/8 1953 2. Unni Solveig 23/6 1957

Bjørnar til Fauske, Unni til Narvik

24. Jakob Martin Sommerseth 1919 – (18) g. 19/7 1947 m. **Gunlaug Fernanda Eriksen** 25/1 1924 – (Øksnes, far: Richard Eriksen)

1. Liv 10/4 1948 2. Jack 9/10 1949 3. Grete 27/5 1952 4. Anne Rita 5/11 1957

Anne Rita fikk sønnen Stian André 4/7 1980, far: Ove Magnar Eliassen (29/9 1954). Paret giftet seg i 1980, og bor i Sørfold.

25. Arne Sommerseth 1914 – 11/7 1984 (17) g. 25/9 1948 m. **Alvhild Sommerseth** 8/9 1915 – (18)

1. Erik Ingvald 8/10 1949 2. Kjell Arne 13/10 1951

Erik Ingvald til Fauske

26. Pareli Olai Sommerseth 1930 – (18) g. 1962 m. **Solfrid Kamilla Henningsen** 21/9 1942 – (Buksnes)

1. Svein Arne 12/1 1963 2. Hilde 1/9 1970

27. Hugo Soleng 1947 – (20) g. 25/10 1969 m. **Helen Gina Skjømming** 1949 – (*Drag* 49)

1. Rune 8/6 1970 2. Knut 26/1 1975 3. Heidi 27/4 1983

Rune i Mo i Rana. Knut og Heidi i Bodø.

28. Edmund Solheim 12/4 1917 – (12) g. 1953 m. **Gudrun Midtgard** 1927 – (*Bogen* 76)

1. Anita Marie 11/8 1954 2. Randi Helene 7/2 1956 3. Mette Johanne 28/10 1965

Randi giftet seg i 1975 med Jan Olav Pedersen, Sortland. De fikk sønnen Georg 20/8 1976.

29. Arne Nordås 1908 – (Kvinherad) g. 1935 m. **Gertrud Johannesen** 1913 – (16)

1. Eli 1/2 1937 2. Bjørn 2/6 1939 3. Sigrun 3/10 1939 4. Aud 26/11 1946.

30. Marthin Hilberg Skogvoll 5/10 1918 – (16B) g. 2/5 1941 m. **Hilma Fernanda Johansen** 20/7 1921 – (Borge i Lofoten, far: Alfred Meyer Johansen)

1. Harald Henry 27/2 1938 2. Mildrid Hennie 15/7 1943 (*Skogvoll* 25)